

פרשת בראשית

פרשת **בראשית** היא פרשת השבוע הראשונה בספר בראשית. הפרשה מתחילה בתחילת הספר פרק א' פסוק א' ומסתיימת בפרק ו' פסוק ח'.

- סיפור בריאה הראשון בו העולם נברא בשישה ימים.
- השבת – היום השביעי בבריאה כנקודת שיא וקביעה של זמן אחר – זמן מנוחה אל מול העשייה במהלך השבוע.
- סיפור הבריאה השני בריאת האדם, הבאתו לגן עדן ובריאת האישה.
- סיפור אדם וחווה בגן העדן וחטא האכילה מעץ הדעת.
- סיפור קין והבל והרצח הראשון בסיפורי המקרא.
- תולדות עשרת הדורות שמאדם עד נח. הפרשה מסתיימת בתיאור השחיתות המוסרית שעלתה בעולם, ועל התקווה שהביאה הולדתו של נח.

נושאים להעמקה ולדיון:

- שני סיפורי בריאה שונים וסיפורי בריאה בתרבויות אחרות – מה ההבדלים ביניהם? מה המשמעות השונה בכל סיפור?
- בריאה בצלם – מה משמעותה?
- מהו תפקידו של האדם בעולם על פי שני סיפורי הבריאה ומה ניתן ללמוד מזה על חיינו כיום?
- השבת- מתנת התרבות היהודית לעולם.
- איפוק אל מול חוסר שליטה על רגשות- בעקבות רצח קין את הבל.
- מה ההבדל בין שני סיפורי בריאת האיש והאישה בשני סיפורי הבריאה ומה השפעתם על מעמד האישה כיום?
- האם האדם רע מנעוריו? האם יש חטא קדמון?

הפטרה: ספר ישעיהו פרק מ"ב. התיימנים מתחילים בפסוק א', והספרדים והאשכנזים מתחילים בפסוק ה'. התיימנים מסיימים בפסוק ט"ז, הספרדים בפסוק כ"א, והאשכנזים בפרק מ"ג פסוק י'.

<p>א' 27: וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת-הָאָדָם בְּצַלְמוֹ בְּצַלְם אֱלֹהִים בָּרָא אֹתוֹ זָכָר וּנְקֵבָה בָּרָא אֹתָם</p> <p>כיצד רואה הכותב את מעמדו של האדם? כיצד התיאור של המחבר כי בני האדם נבראו "בצלם" אלוהים משפיעה על מעמד האדם?</p> <p>כותבי התנ"ך חידשו חידוש גדול כאשר העניקו לאדם מעמד אחד אוניברסאלי (=כלל עולמי) תחת אל אחד. רוב בני האדם באותה תקופה חיו במציאות בה לא היו בני האדם שווים כלל זה לזה, וחלקם אף החשיבו עצמם ל"אלים".</p>	מעמד האדם
<p>ד' 7: הֲלוֹא אִם-תִּיטִיב שְׂאֵת וְאִם לֹא תִיטִיב לִפְתַּח חֲטָאת רִבְּץ וְאֵלֶיךָ תִּשְׁוֹקוּ וְאַתָּה תִּמְשָׁל-בּוֹ.</p> <p>מה בעצם אומר אלוהים לקין? האם יש כאן חידוש?</p> <p>"אם תיטיב שאת" = אם תתן לי קורבנות טובים. אלוהים אומר לקין שאין זה משנה באיזו מידה הוא מקריב קורבנות לאלוהים. חטאים (מעשים רעים) נובעים מהתשוקות שלנו אשר נמצאות ממש בפתחנו, כלומר כל הזמן אתנו</p>	תרבות מתחדשת

<p>(חלק ממה שאנחנו). האחריות להתנהגות שלנו נמצאת אצלנו ואין זה משנה כמה קורבנות נקריב לאלוהים. משפט זה מייצג השקפה חדשנית ביחס לימים בהם כוהנים נהגו לייחס להקרבת הקורבנות משמעות נרחבת של כפרה על חטאים. נראה כי כותב שורה זו חשב אחרת ובכך חידש.</p>	
<p>האם פרשת בראשית כוללת רק סיפור אחד על היווצרות העולם והאדם? השווה: א- בראשית א 1 - ב 2 – 3 וכן פרק ה 1 - 2 ב- פרק ב 4 - סוף הפרק באיזו מידה מייצגים סיפורים אלו השקפות שונות? אפשר להתייחס אל השאלות הבאות: מה היה קודם, העולם או האדם? מה היחס לאשה?</p>	<p>עולמם של אבותינו</p>
<p>ד' 8: וַיֹּאמֶר קַיִן אֶל-הֶבֶל אָחִיו וַיְהִי בְהִיּוֹתָם בַּשָּׂדֶה וַיְקַם קַיִן אֶל-הֶבֶל אָחִיו וַיְהַרְגֵהוּ. מה יכול היה לומר קין להבל? על מה שוחחו לדעתכם, אם בכלל? מה אנחנו אומרים כשאנחנו מקנאים? מה הם שורשיה של קנאה בעולם? מה ניתן לעשות כדי להתגבר על קנאה? האם זו חובתנו לאהוב את אחינו/אחיותינו?</p>	<p>ערכים אז והיום</p>
<p>ג' 6: וַתֵּרָא הָאִשָּׁה כִּי טוֹב הָעֵץ לְמַאֲכָל וְכִי תֹאֲנֶה-הוּא לְעֵינַיִם וַנְּחַמְדֵּהוּ לְהִשְׁכִּיל וַתִּקַּח מִפְּרִיו וַתֹּאכַל וַתֵּתֶן גַּם-לְאִשְׁתָּהּ עִמָּהּ וַיֹּאכְלוּ. כיצד מוצגת חווה בסיפור בריאה זה – במה חטאה? מה היו הסיבות שהניעו אותה לאכול מן העץ? עם אלו סיבות אתם מזדהים? נסו לדמיין – כיצד היו נראים בני האדם לפי סיפור בריאה זה, לולא אכלה חווה מעץ הדעת? חישבו על דמות של אשה מוכרת ומשפיעה בימינו: משוררת, מנהיגה, אמנית, או כל דמות משפיעה אחרת. נסו לגלות מה דעתה על האשה של אדם וכיצד לדעתכם הייתה היא כותבת את הסיפור הזה לו יכלה לעשות כן?</p>	<p>דמויות אז והיום</p>
<p>ו' 4: הַנְּפִלִים הָיוּ בְּאֶרֶץ בְּיָמֵי הָהֵם וְגַם אַחֲרֵי-כֵן אֲשֶׁר יָבֹאוּ בְּנֵי הָאֱלֹהִים אֶל-בָּנוֹת הָאָדָם וַיִּלְדוּ לָהֶם הַמָּה הַגְּבֻרִים אֲשֶׁר מְעוֹלָם אָנְשֵׁי הַשָּׁמַיִם מִי הָיוּ הַנְּפִלִים? וּמִי הֵם "בְּנֵי הָאֱלֹהִים"? נסו למצוא פרשנויות שונות לפסוק זה, אך צרפו גם את פרשנותכם שלכם. האם וכיצד הפסוק הזה קשור לסיפורי הבריאה בפרשה לדעתכם?</p>	<p>שונות</p>